

An Sgeilp

Leabhraichean

Irisleabhar Ceilteach. Toronto. \$2.00 's a' bhliadhna.

THA sinn toilichte fàilte a chur air an ràitheachan ùr Gàidhlig so a tha air a thighinn oirnn bho thaobh thall a' chuain. Guma fada a mhaireas e, agus 'se ar dòchas gun teid leis anns gach dòigh.

Tha an ràitheachan so air a dheasachadh le Iain MacAoidh, Pádraig O Broin agus Iain MacGhillemhaoil, ann an Toronto, agus tha an dà chuid Gàidhlig Albannach is Gàidhlig Eireannach ann, gun luaidh air criomag de Chuimreach agus smodal Beurla! Tha e air fhàilteachadh cheana le litrichean brosnachaidh bho Mhgr. de Valera, Prìomh Mhinistear na h-Eireann, is Mgr. Aonghas L. MacDhomhnuill, Prìomh Mhinistear Albann Nuaidh, agus tha litir Chuimreach ann cuideachd, a' guidhe gun tarruing an Irisleabhar so nas dlùithe dha chéile na dùthchannan Ceilteach. Chan eil teagamh nach b'fheàirde sinn sin, nam biodh e air a dhèanamh ann an doigh a bhiodh iomchuidh.

Chan eil rùm an so gus móran a ràdh mu na cuspairean a tha air an togail anns an leabhran so. Tha bàrdachd agus rosg ann, 'san dà sheorsa Gàidhlig—pàirt de'n bhàrdachd a bha an clò roimhe so, mar a tha *Beatha an Sgòlaire*, agus tha eadar-theangachadh gu Beurla air na dàin Eireannach. Chuir *Am Bunnán Buí*, le Cathal Buí MacGiolla Gunna (1690-1756) 'nam chuimhe *Marbhrann do Pheata Coluim* le Mac Mhaighstir Alasdair, ged a tha an dàn Eireannach nas àbhachdaiche na bàrdachd an Domhnullaich gun a bhith cho tiamhaidh rithe. Chòrd *Sìol*, dàn beag cràbhach leis an Ollaimh M. O. Siòthcháin, ruinn gu gasda cuideachd.

A thaobh na Gàidhlig Albannaich, bha sinn toilichte ainm Chaluim Iain MhicLeòid fhaicinn ri sgeulachd *Gealchos*, *Nighean an t-Sagairt Oig*. Buinidh an sgeulachd do Bheàrnaraidh Bheag an Leódhas, is tha i air bilean an t-sluaigh fhathast:—

“Ged nach eil mi'm Beàrnaraidh Bheag

Na creid nach eil i air m'ùidh,

B'àill leam na magh-r'a-theach

Bhith coimhead nan clach 'san Stùigh.”

Bha *magh-r'a-theach*, no *meadharra-theach*, mar a their cuid, a riamh a' toirt dubhshlain do'n luchd-aithris.

Tha seanachas an so cuideachd air an luing Spàintich a chaidh fodha am Bàgh Thobarmhoire, is bha an sgeulachd air a togail leis